

Heinrich Müller Henricus Schapen von

Disputatio De Intellectu Divino

Rostochii: Richelius, 1653

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730153754>

Druck Freier Zugang

R N phil 1653.

Heinrich Müller, Bres
Heinrich von Schapka, Reg

DISPUTATIO
De
INTELLECTU
DIVINO.

Quam
Divina favente clementia
CONSENSU AMPLISSIMÆ FACULTATIS
PHILOSOPHICÆ

In Illustri ad Varnum Academia^â

Sub Præsidio

VIRI CLARISSIMI
DN. M. HENRICI MÜLLERI
Rostochiensis,

Eruditis examinandam publicè proponit

HENRICUS von Schapen/ Osnab. Westph.

Author:

In Auditorio majori 30. Julii horis matutinis.

ROSTOCHII
Typis Johannis Richelii, Senat. Typogr.
Anno cl^o 17° LIII.

Verè Arist. l. i. Met. c. i. *ἡ ἀλήθεια ἀνθρώποις τὸ εὐδαιμόνιον ὁρᾷ* -
ἵτα φύσει. quibus scientiam potius speculativam, cum signum
eius τὴν τῶν ἀποδείξεων ἀνάγκην faciat, intelligi apparet, ad-
de, quod felicitas humana præcipuè in cognitione & contemplatione
Dei consistat licet glorificatio ejusdem Rom. i. 10. maxime quoq; ne-
cessaria, quapropter scientiam scientia divina, quam natura Deus
per visibilia etiam indidit hac vice paucissimis thesibus scrutabimur.

Thesis I.

Dari autem scientiam sive intellectum divinum, quæ in di-
vinis etiam cum cognitione idem sunt, probatur tum à *prio-*
ri & quidem (1.) ex ipsa Dei *spiritualitate*; Omnis enim
substantia spiritualis est immaterialis; Immaterialitas autem, ait Tho-
mas p. i. q. 14. art. 1. alicujus rei est ratio quod sit cognoscitiva & jux-
ta gradum immaterialitatis est gradus cognitionis! Ideo Deus sicut
est summe immaterialis ita summe est cognoscitivus: (2.) ex *perfe-*
ctione. Deus est Ens perfectissimum, quapropter debet esse vivens:
si vivens, tum vivit per intellectum, nam reliqua genera vitæ ex in-
tellectu non oriunda imperfectionem important; Tum à *posteriori*.
Omnis homo habet in se intellectum, & participative quidem à Deo:
Cum itaq; effectus toto genere non possit esse nobilior sua causa, utiq;
non solum eminenter & virtualiter sed & formaliter & secundum
entitatem propriam intellectus in Deo præsupponitur; Imò proba-
tur ex ordine mundi pulcherrimo; qui non nisi ab opifice summe in-
telligente produci potuit; Cum operis artificium quo majus est, eò
majorem in artifice laudet prudentiam.

II. Hæc scientia divina non est qualitas sive potentia, sive in-
telligendi habitus divinæ essentiæ accedens, quod non admittit (1.)
perfectio infinita ejusdem, quia ab aliquo superaddito (quod formale
foret)

foret) constitueretur in esse divinæ naturæ, & perficeretur ab eodem, jam perfici, imperfecti est (2.) *Actualitas*, si essentia divina ex se haberet potentiam quādam receptivam quæ apta esset recipere illud accidens, mutaretur utiq; quod (3.) *immutabilitas* non admittit.

III. *Formale* itaq; nullum in Dei scientia præter actum ultimum & purum cognitionis cognoscimus, vel quod idem est, divinam essentiam apprehensam ut cognoscentem omnia; sic essentia divina est de formali intellectus divini ratione, ita tamen, ut conceptus ille essentia absolutus ulterius aliquid ratione distinctum superaddat, quod quasi formalitas intellectus nobis est, nimirum rō esse cognoscitivum. quod tamen in re nihil ab essentia ipsa est diversum, nisi per rationem superadditum. *Dices*: formale illud esse in operatione immediate elicita ab essentia divina per quam res cognoscat? *Resp. Negando*, 1. Quia sic intellectus foret productum aliquid ab essentia Dei, adeoq; dependens, quod nullum in Deo est, (2.) productum esse est imperfecti, atqui Dei scientia est perfecta ut patet inferius: Dicimus itaq;: Intellectus & Intellectio, sive *id quod & id quo* in Deo sunt idem, adeo ut ne ratione ratiocinata diversa in eis concipere liceat: Unde *Suarez Disp. 30. Met. 15. n. 13.* falso asserit, quod possimus in Deo aliquid concipere per modum actus primi quod sit vis intelligendi, præscindendo ab actuali intellectione, & ab hoc, quod illa vis sit activa vel ipsemet formalis actus.

IV. Videbimus ergo quid sit scientia divina: *Intellectus sive scientia divina est proprietas Dei viventis, per quam omnia & singula entia realia & rationis sine ullo errore, uno actu simplicissimo perfectissime introspicit, & à priori exactissime intelligit*: Hæc membra hujus descriptionis exactius cognosces, ubi objectum & modum scientia Dei accuratius nobiscum consideraveris.

V. *Objectum* illud vocamus, quod attingit intellectus divinus cognoscendo illud estq; omne Ens scibile: Nam infinitatem essentia sequitur infinitas scientia & modus sciendi sequitur modum essendi.

VI. Est autem aliud *primarium*, propter quod reliqua omnia cognoscuntur & ad quod in cognitione omnia referuntur & est ipse DEUS, & quæ intra ipsam sunt, *essentia, hypostases & relationes*:
pro.

probat^r (1.) *ex ipsa Dei essentia*: essentia, q^ua essentia, est vera & cognoscibilis in ratione essentia, à quodam intellectu, & conformis eidem, quis autem ille intellectus nisi ipse divinus (2.) *ex ipsa Dei perfectione*. Seipsum noscere perfectio est, ignorare imperfectio, quid ultra? Nisi & à creatura Deum vis aestimare, q^uæ illum cognoscit, multò magis Deus seipsum cognoscit, noster intellectus quidem confuse tantum, divinus verò distinctè ob intelligentis ad intelligibile proportionem adæquatam. Quin si Deus seipsum non cognosceret, aliquid supra & in se haberet non à se profectum, quod esse nequit.

VII. Aliud est *secundarium* in quo cognoscens acquiescit, neq; ad illud primò sed propter aliud tendit; estq; omnis creatura producta vel producenda, sive, omne quod extra Deum esse suum habet. (1.) probatur *ex voluntate Dei*! Deus cognoscit suam voluntatem; Si hoc, ergo etiam q^uæ vult ea, causa est, q^uia alias non cognosceretur adæquate voluntas, nisi simul actus & objecta illius cognoscerentur. (2.) *ex virtute*, si hanc, tum & illius objecta, tam creationis, quam conservationis & cooperationis ratione. Infinitum quidem numero non potest cognosci ab intellectu creato, quod etiam de divino affirmare possemus, si cognitionem successivam ei tribuere fas esset. *vide inferius*.

VIII. *In specie* Deus scit res *universales*, & *singulares*. Has q^uia cognitio est actio, actio est circa singularia, Ergo? Illas q^uia cognoscendo singulares cognoscit & eorum prædicata, cum continentur ab illis.

IX. Deus cognoscit res *spirituales & materiales*, Illas q^uia nulla creatura propius accedit ad essentiam divinam, adde quod produxerit illas. Has verò in dubium trahas: q^uia cognitio fit per assimilationem cognoscentis ad cognitum, cui repugnet immaterialitas divina respond. non in physico sed intentionali. Sic verus manet *Arist. l. 3. de anim. c. 5. t. 18.* dum intellectum omnia fieri dicit, q^uia intellectus divinus omnia intelligit. Ergo! regerenti: proportionem nullam dari inter immaterialem intellectum divinum & res materiales: dicimus 1. nec intellectum humanum esse materialem, cum nihilominus intelligat res materiales. 2. favere nobis objectionem:

quia quod quid perfectius est, eod perfectius quoque cognoscit, jam immaterialitas intellectus divini est perfectissimum, E. cognoscit perfectius certe res imperfectiores, nimirum materiales. Alias colligere fas esset: Deus non cognoscit accidentia: ratio, quia est substantia simplicissima: Ad phrasin Thomæ de *potent. quest. 3. art. 16. ad 23. Deus cognoscit aliquid extra se*: dicimus distinguendo: aliud esse: cognoscere quæ sunt extra se: & aliud cognoscere extra se: prius affirmamus; posterius negamus.

X. Deus non tantum novit *universalia & singularia*, sed & *universa & singula*: singulos novit capillos capitis nostri eosque numeratos habet, sic novit numerum beatorum & materialiter & formaliter ut ait Lombard. *lib. 1. dist. 40. & Aquin. sum. Theol. part. 1. art. 23.* Et licet singula illa intellectui infinita & ex generatione & corruptione hujus vel illius incerta videantur & verè sint, summæ illi tamen scientiæ nihil infinitum, ita ut propter infinitatem non sciat, nec ita quicquam incertum, quin illi certum sit.

XI. Novit Deus *summa & vilia*: neque enim vilissima creatura minus requirit intellectum divinum cum creaverit illam Deus, neque quia creavit, intellectui divino despiciatui esse potest. Quinimò nulla res per se vilis est, sed tantum per λόγον συγκελεύσει, quia ratione nulla res relata ad Deum cognitione Dei digna erit, siquidem planè nihil est, ad nihil autem collata aliquid est, nihilominus quod Deus vilia non cognoscat, in certo cognitionis practicæ gradu admittere possumus.

XII. Deus intelligit res *possibiles & impossibiles*: Illas demonstramus ex cognitione potentiae, si novit potentiam suam, novit & illa ad quæ se extendit, nimirum omne possibile, etiam quod nunquam vult producere. 2. *ex perfectione scientia Dei*: quia perfectissima est ejus scientia, etiam tota rerum possibilium universalitas à Deo cognoscitur, astipulante Suarezio *d. 30. Met. f. 15. num. 22.* Has verò cognoscit, quia cognoscit possibles: dum enim possibles cognoscit negativè apprehendere quoque debet aliquid non possibile, v. g. quia Deus cognoscit se unum esse infinitum possibile esse, eo ipso cognoscit impossibile esse plura esse infinita.

XIII. *Quæritur specialissime* : Num Deus futura cognoscat? Qvòd cognoscat futura necessaria inferius ex modo scientiæ prolixè patebit : qvòd vero futura contingentiæ sciat, probatur (1.) *ab objecto scientiæ divinæ in genere*, qvòd est omnescibile: jam autem futura contingentiæ sunt scibilia. Ergo. *in specie* (2.) probatur ex *immutabilitate Dei*. Si Deus res contingentes eas quæ nunc existunt antea cognovit, habemus qvòd volumus : Sin minùs verò, sic nunc, quando cognoscit, ex non sciente factus est sciens, & sic muratus, qvòd negatur per immutabilitatem ejus (3.) ex *actualitate Dei purissimâ* : quæ excludit omnem potentiam passivam ad cognoscendum aliquando qvòd nondum sit cognitum.

XIV. Futura contingentiæ dicimus non tantum ea, quæ sunt fortuita, sed etiam quæ sunt mutabilia, ideoq; aliquando ita eveniunt, ut potuissent non evenire : Sic distinguimus ea in *futura contingentiæ absoluta*, quæ reverà aliquando futura sunt, utut mutabiliter, & *conditionata* quæ rursus distinguuntur in *conditionatè futura* & *pure conditionata*. Illa aliquando (quia sub statu tantum conditionato futura erant) futura sunt : Hæc verò non erunt. Sublata est enim conditio : qvales erat scientia Christi cum sciret Tyrios & Sydonios convertendos, si vidissent miracula à Christo patrata.

XV. *Quæritur circa futura* : Num Dei scientia, quia exactè futura novit, eis contingentiæ auferat & necessitatem imponat : cum major certitudo in scientia, quam in objecto scientiæ esse non possit : siquidem illa ex hac desumitur : adde : qvòd necessario cognoscitur, necessario esse : Deus a. nihil contingenter cognoscit, sed omnia necessario : ubi notabis 1. *discrimen inter necessitatem absolutam & hypoteticam*, (2.) *inter necessitatem intrinsecam & extrinsecam* (3.) *necessitatem consequentis & consequentiæ*. Hinc respond. (1.) qvòd Dei scientia rebus necessitatem absolutam, intrinsecam & consequentis non imponat : patet : (1.) à *cognitione Dei circa liberos suos actus*, Deus equidem scivit ab æterno actus liberos de propagando genere humano, de condendo mundo &c. Si a. scientia Dei actibus illis liberis imposuisset necessitatem absolutam &c. tum non mansissent liberi, sed necessarii & inde Deus agens liberrimum non mansisset sed necessarium, qvòd falsum. 2. à *cognitione ipsa quæ est*
(a) *vera*

(a) *mere speculativa* quæ res ut factas contemplatur & supponit. (b) *objecto scibili posterior* intellige, ut habet rationem scibilis. Itaq; illa specificatur ab objecto suo, ut hanc vel illam rem contingentem vel necessariam cognoscat e: g. Actus mali cognoscuntur esse mali non semper necessario scientia mala, sed sæpè optima, ut divina. Ideò igitur illud malum objectum, à scientia illa quæ circa illud est, specificari non potest. (2) *Præscientia Dei contingentibus rebus potest imponere necessitatem hypotheticam, extrinsecam & consequentia*: probatur: quia quod contingens est potest necessariū esse ex hypothesi, non verò absolute: *ratio est*: 1. quia contingentiam rei facit intrinsicum quipiam, necessitatem verò hypotheticam ponit aliquid extrinsecum. 2. quia omnis res contingens, quando est, necessariò est; *teste Arist. de Interp. c. 14.* Omnis quoq; res contingens, quando est, contingenter est. Ergò quædam res, quæ est contingenter, est & necessariò. Sic vides futura non esse quia Deus præscit, sed quia futura sunt, ideo Deum præscire. nam non sequitur: *Johannes scribit, quia eum Henricus certò scribere videt: sed ideo eum Henricus certò scribere videt quia scribit.* Ad verba illa: quibus res ita esse, ut cognoscuntur, putabas, resp. scientia Dei respectu sui ipsius semper est necessaria, respectu verò objectorum contingentium potest etiam dici contingens: si axioma illud ad divinam essentiam vis detorque.

XVI. *Deus novit Entia rationis à nobis conficta.* patet: quia Deus comprehendit humanos actus, quidni ergò & eorum objecta, nam qui cognoscit cognitionem, illius objectum ignorare non potest, jam verò Ens rationis v. g. *mons aureus*, est objectum cognitionis humanæ. Quod autem *Gabriel Vazquez l. 2. r. p. dis. 118. n. 12.* illud in Deo imperfectionem dicere putat, negamus, & distingvimus: Aliud esse, cognoscere Ens rationis ut rationis, & aliud esse, cognoscere malè cognosci Ens rationis, prius negamus de Deo, posterius affirmamus, nam errorem agnoscere perfectionis est. *vid. Suarez disp. 54. Met. sect. 2. n. 23.*

XVII. *Deus novit mala quodq;* patet ex eadem, quæ præcedens, ratione, ab actibus intellectus nimirum & eorum objectis, tum etiam per oppositum bonum, dum enim formas bonitatis intelligit,
intelli-

intelligit quoque privationes ejusdem, adde, quod Deus cognoscat actiones suas proprias circa malum, quales sunt permissio, inhibitio, dispositio, sed hanc quaestionem vide fusius cum de modo sciendi dicimus.

XVIII. Cum de modo scientiae divinae quaerimus, possemus merito cum Simonide, cum ab Hierone de Dei qualitate rogatus esset, biduum illud saepiuscule duplicare, sed nihilominus videbimus ut qualicumque modo scientiae divinae modum describamus. Liquet homines intelligere per species impressas, nam absque iis intellectus humanus nil potest exprimere, quia non habet unde determinetur ad cognitionem hujus objecti in quantum hujus, at eo modo Deus non intelligit, intelligeret enim ita, per potentiam passivam, his a. causis Deus opus non habet, nam est ubique, ipse praesens. Hinc cognoscit Deus ut ait *Magister subtilit: Scaliger exercit. 365. sect. 3.* non per speciem sed per sui ipsius praesentiam, & *Thomas inquit: p. 1. q. 14. art. 5.* Deus videt seipsum in seipso, quia seipsum videt per essentiam suam, sic omnia videt in seipso, quia essentia sua continet omnium aliorum similitudinem. i. e. Deus non intelligit aliud a se per aliquid aliud a se (*puta species*) sed omnia distincte per suam essentiam. Sic vides discrimen divini & nostri intellectus, noster intellectus ait *Arist. 3. de an. c. 5. tb. 18.* fit omnia. Intellectus v. divinus est omnia. Ille fit recipiendo species, hic actualiter est praehabendo eas.

XIX. Deus cognoscit res creatas in esse proprio & formali, non virtuali, patet, quia species intelligibilis, quod nostro intellectui praestat, illud essentia divinae scientiae sive intellectui divino, illa autem non virtualiter, sed in esse proprio & formali nobis repraesentat objectum, Ergo & haec; tum etiam, quia Deus praesens est omnibus ut actu existentibus;

XX. Deus cognoscit per *Ideam*: quid sint *Ideae* disputent *Arist. l. 6. Met. c. 6. & l. 5. Met. c. 9. Thom. p. 1. sum. q. 15. art. 1. Fons. lib. 7. Met. c. 8. q. 2. s. 1. 2. 3. cum seqq. ad. 7.* Nos supra diximus Deum intelligere per suam essentiam, haec ipsa essentia, quatenus est actualis creaturarum praesentatio, est nobis hic *Idea*, sic Deus non per *Ideas* sed per *Ideam* intelligit & haec *Idea* non est ad modum alicujus produ-

B

Ci,

cti, siue concepti, nec objecti, sed est in Deo per modum speciei expressæ formaliter repræsentantis id quod cognoscitur.

XXI. Deus intuitivè cognoscit omnia etiã futura quod contra *Scotum in i. d. 39. q. uni §. Aliter.* & alios, ut Durandum, Ochanum, impugnamus, & probamus ex ipsa æternitatis *juxta Boeth. lib. 5. de consol. Philosph.* definitione, ubi *Æternitas*, ait, *est interminabilis vita simultota & perfecta possessio* quæ si simul tota est, utiq; indivisibilis est, si hoc, tum nulli successioni obnoxia, si ergò DEUS etiã futura intuitive non cognosceret, æternus non esset, vocatur quidem juxta nos futurorum intuitiva scientia, sed juxta Deum verè est præfens scientia & quidem præsentia realis, hanc præsentiam non tollit, quod ea, quæ aut existerunt aut existant, nulli rei nec Deo coexistent, nam satis est, si res extra Deum existant in mensura scientiæ divinæ, non cujuslibet existentiæ earum, & licet Deo res illæ præsentis sint, tamen non in alia quam suã propria & peculiari temporis differentia quam semel habent, habuerunt, vel habebunt, Addimus & hoc, res quæ successive fiunt, Deus cognoscit intuitivè prius fieri quam factas, nec tamen cognoscit prius fieri quam cognoscit factas.

XXII. Scientia Dei est 1. *simplicissima*, non nudè apprehensiva sed comprehensiva. Nam intellectus divinus non fertur ab uno in aliud sed uno ac in dividuo actu distinctissimè cognoscit omnia, non distractus ipse in plurima sed collectus in semetipsum. 2. non est per modum *compositionis & divisionis* sed omnia intelligit per simplicem intelligentiam 3. non per *discursum*. 4. non proprie dicta in Deo est scientia, quam nos vocamus sive à priori s. posteriori 5. non per consilium, quia plures Deos faceremus, si consilium in Deo staueremus.

XXIII. Scientia Dei est *perfectissima*, quod patet ex ejus perfectione essentiali. Hinc scientia divina fons est omnis scientiæ, nam sola est scientia per essentiam, reliqua scientia est talis per participationem ab illa. 1. *perfectissima* est *intensive* propter summam perfectionem in omnibus conditionibus s. proprietatibus perfectæ scientiæ, 2. *extensive*, non entitativè ex parte scientiæ, sed objectivè ex parte rerum.

XXIV.

XXIV. *Scientia Dei est clarissima, evidentissima & certissima.*
Claritas enim perfectio scientiæ est; certissima est quia evidentissima est, licet interdum apud nos certitudo sit sine evidencia, nunquam tamen evidencia est sine certitudine. Deinde *infallibilis* est scientia divina, quia attingit veritatem cum perfectissimo lumine quod ex intuitu simplicissimo etiam apparet. Hæc a. infallibilitas non nititur infallibili voluntate Dei sed potentia ejus infinita, quæ creaturis adesse potest: removemus denique à Deo opiniones & conjecturas.

XXV. Hæc scientia divina, licet una sit, nihilominus conceptibus nostris inadæquatis eandem distinguere possumus; non tamen multiplicare. Sic (a) scientia Dei alia est *visionis*, quæ Deus videt omnia, alia *simplicis intelligentiæ*, quæ cognoscit impossibilia (b) cognitio Dei alia est *nuda* s. *simplex* alia *juncta* cum *voluntate*, alia *cum permissione*. Illa alias *Theoretica* dicitur. Cognitio cum voluntate s. beneplaciti est quæ res sub ratione boni, & ut objecta suæ voluntatis comprehendit: vocatur alias scientia beneplaciti. Scientia cum permissione est, quæ circa malum permissive versatur, ita ut non velit, sed permittat, potest vocari hæc scientia etiam practica cum *Thoma part. 1. q. 14. art. 16.* qui sub hanc practicam Dei cognitionem, cum proprio ejus objecto etiam malum ponit, quatenus permittit & dirigit, quæ actiones sunt, sumpto simili à Medicis, qui circa ægrotudines versantur practice, in quantum eas curant & remonent: licet alias malum non nisi scientiæ Dei speculativæ objectum sit.

XXVI. Hæc scientia divina, quali quali modo à nobis considerata, nihilominus adhuc perfectior est quam in hac rerum mortalium angustia eam descripsimus, cum itaque notitia nostrano ex natura rei cognitæ, sed facultate cognoscentis dijudicanda sit, ideò scientiã de divina scientia quidditativam propriè immortalitati reservamus, & tibi Jehova laudes pro concessa tui etiam in hac mortalitate notitiã cantamus.

COROLLARIA.

1. Deus mundum ab æterno facere non potuit.
2. Nemo potest aliter agere, atque Deus ab æterno intuetur.
3. Quo quis doctior, eò doctrinæ inanior sibi videtur.

In-

4. Ineptè quidam ex Thomæ Aquin. *S. Theol. p. l. q. 12. infus. onem*
habitualem gloriæ in Patriâ, ex infusione gratiæ sanctificantis in
via (*quæ nulla est*) dimensus est. *Vale itaq., mi Chriſtiani, cum tuo*
labore quem orthodoxis tam arduum tam durum, tamq., difficilem pro
obtinenda illis tam ignobili infusione gloriæ offers, utpote qui longè nobi-
lioris à Spiritu Dei, non Solifero (ut dicis) Aquinate certiores sunt.

Ad Literatiſſ. Dn. Respondentem.

Fervet opus meſſis. Nec Tu nunc otia quæris,
Et ſunt conatus non ſine laude tui,

Hermannus Schuckmann Theol. D.
Prof. Univerſi. Rostock, b. z. Rector.

Ad Eximium & Eruditiſſimum

Dn. Henricum von Schapen / Theol.
& Phil. Studioſum Solertiſſimum, Amicum
ſuaviſſimum.

ſcire Tuum nihil eſt, quisquis mortalia curas:
ſcire Dei rerum ſpecies comprehendere cunctas
In Nunc ſtante poteſt, perq., omnia ſecula durat.
ſcire Tuo num ſcire Dei ſcrutaris, Amice?
Gratulor: apprêndes, qui ſe comprêndit, IHOVAM.

l. m. qj.

PRÆSES.

Orneſ quod rurfus Cathedram dulciſſime Schapi,
Gratulor, haud dubito, præmia digna feres.

Hocce diſticho ſingulari & artiſſimo amicitie
vinculo ſibi devincto ſuo populari ſuaviſſimo
applaudere voluit

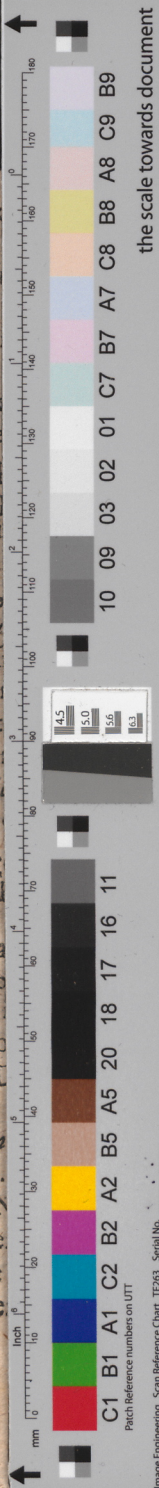
Hinricus Ortgiſe Bily. Weſtph.

intelligit quoque privationes ejusdem, ac actiones suas proprias circa malum, quæ dispositio, sed hanc quæstionem vide f dicimus.

XVIII. Cum de modo scientiæ d meritò cum Simonide, cum ab Hieron esset, biduum illud sapiensculè duplicar mus ut qualicumque modo scientiæ divina quæ homines intelligere per species im lectus humanus nil potest exprimere, q minetur ad cognitionem hujus objecti i do Deus non intelligit, intelligeret eni vam, his a. causis Deus opus non habet, Hinc cognoscit Deus ut ait *Magister su sect. 3.* non per speciem sed per sui ips inquit: *p. 1. q. 14. art. 5.* Deus videt seip su det per essentiam suam, sic omnia videt continet omnium aliorum similitudine aliud à se per aliquid aliud à se (*puta speci suam essentiam.* Sic vides discrimen noster intellectus ait *Arist. 3. de an. c. 5. tb.* divinus est omnia. Ille fit recipiendo s habendo eas.

XIX. Deus cognoscit res creat non virtuali, patet, quia species intelligib præstat, illud essentia divina scientiæ sive non virtualiter, sed in esse proprio & fo jectum, Ergo & hæc; tum etiam, quia L actu existentibus;

XX. Deus cognoscit per *Ideam Arist. l. 6. Met. c. 6. & l. 5. Met. c. 9. Thom. p. Met. c. 8. q. 2. s. 1. 2. 3. cum seqq. ad. 7.* N telligere per suam essentiam, hæc ipsa e creaturarum præsentatio, est nobis hic sed per *Ideam* intelligit & hæc *Idea* non e

the scale towards document

is cognoscat
tio, inhibitio,
modo sciendi
is, possemus
tate rogatus
inus videbi
ribamus. Li
osq; iis intel
unde deter
us, at eo mo
entiam passi
ipse præsens.
r exercit. 365.
, & Thomas
a seipsum vi
a essentia sua
non intelligit
distinctè per
i intellectus,
intellectus v.
aliter est præ
o & formali,
o intellectui
no, illa autem
præsentat ob
st omnibus ut
eæ disparent
i. Fons. lib. 7.
nus Deum in
nus est actualis
non per Ideas
icujus produ
di,